

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА ПРЕЗ ВТОРОТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2009 ГОДИНА¹

Престъпленията, завършили с осъждане през второто тримесечие на 2009 г. са 7 748 и увеличението в сравнение с второ тримесечие на 2008 г. е с 5.6%.

Осъдените лица с влезли в сила присъди са с 4.5% повече и достигат 8 591. Осъдените лица на възраст 14-17 години съставляват 9.1% от всички осъдени лица, като спрямо съответното тримесечие на 2008 г. се наблюдава увеличение с 11.6% (Приложение 1).

Общопасните престъпления² са на първо място по брой и относителен дял в съвкупността на наказаната престъпност. През второто тримесечие на 2009 г. са завършили с осъждане 3 332 общопасни престъпления, което е с 8.0% повече спрямо същото тримесечие на предходната година. Делът на тези престъпления в наказаната престъпност съставлява 43.0%, което е с 0.9 процентни пункта повече спрямо второто тримесечие на 2008 година. Броят на осъдените лица за тези престъпления е 3 281, или 38.2% от всички осъдени лица. Спрямо съответното тримесечие на 2008 г. се наблюдава увеличение със 7.6% на лицата, осъдени за тези престъпления.

- Наказаните престъпления по транспорта и съобщенията нарастват със 7.1% спрямо второто тримесечие на 2008 г. до 2 874. Осъдените лица за тези престъпления са 2 834, или 86.4% от общия брой на лицата, осъдени за общопасни престъпления. В сравнение със съответния период на 2008 г. осъдените лица за престъпления по транспорта и съобщенията нарастват с 6.9%.

- Наказаните случаи на противозаконни отнемания на МПС са 74 при 58 случаи през съответното тримесечие на 2008 г., и са осъдени 73 лица. Увеличението е съответно с 27.6 и 4.3%.

- Броят на наказаните престъпления, свързани с наркотични вещества³ през наблюдаваното тримесечие на 2009 г. се увеличава с 21.4% спрямо съответното тримесечие на миналата година и достигат до 233. Осъдените лица са 234, което е с 20.6% повече спрямо второто тримесечие на 2008 година.

Наказаните престъпления против собствеността⁴ са 2 852 - 36.8% от общия брой на престъпленията, завършили с осъждане (при 38.0% през второто тримесечие на 2008 г.). Лицата, осъдени за тези престъпления са 3 704, като се отбелязва намаление спрямо съответното тримесечие на 2008 г. с 0.6%.

- Кражбите на имущество са най-разпространените престъпления, завършили с осъждане. С присъда са завършили 2 064 престъпления от този вид. Осъдените лица са 2 853, което е с 0.8% по-малко спрямо съответното тримесечие на предходната година.

¹ Предварителни данни

² В общопасните престъпления се включват престъпленията, извършени по общопасен начин или с общопасни средства, по транспорта и съобщенията, против народното здраве и против околната среда, при използване на атомната енергия за мирни цели и други общопасни престъпления.

³ В престъпленията, свързани с наркотици се включват: контрабандата на наркотици, производството, преработването, придобиването, притежаването, разпространението, превозването, държането, пренасянето и други.

⁴ Престъпленията против собствеността включват: кражба и грабеж на имущество, присвояване, измама, изнудване, вещно укривателство, унищожаване и повреждане на имущество, злоупотреба на доверие.

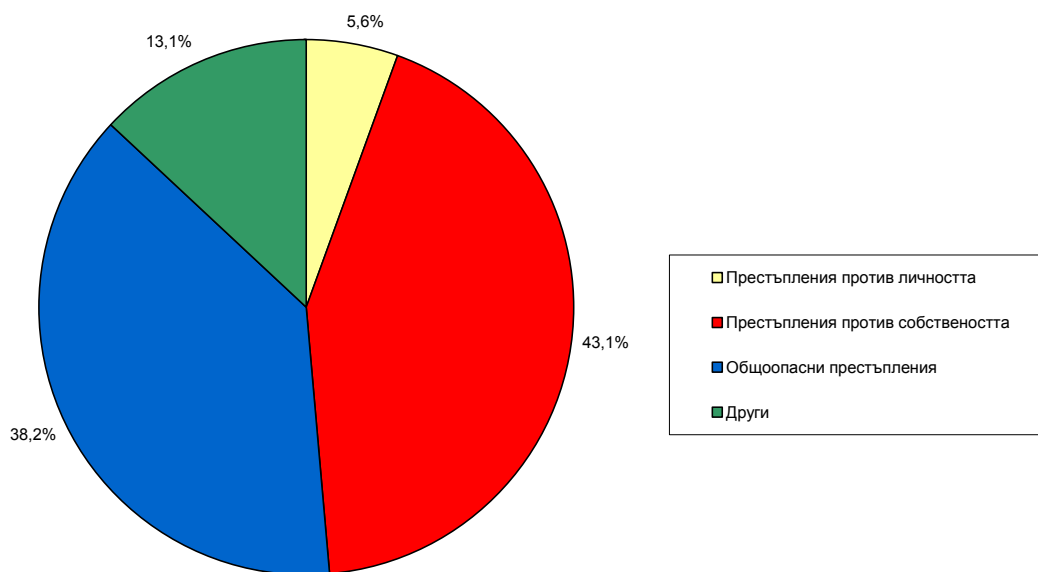
• През второто тримесечие на 2009 г. са осъдени 293 лица за извършени 248 грабежа. В сравнение с второто тримесечие на 2008 г. се наблюдава увеличение съответно с 13.1 и 17.5%.

Наказаните престъпления против личността⁵ са 485, или 6.3% от общия брой на престъпленията, завършили с осъждане. Осъдените лица за тези престъпления са 481. Спрямо второто тримесечие на 2008 г. е налице увеличение на престъпленията с 2.8%, докато при осъдените лица се отбелязва намаление с 2.6%.

В сравнение с второто тримесечие на 2008 г. броят на наказаните **престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната система** и осъдените за тях лица, се увеличават с 54.5% и достигат до 34 престъпления. При осъдените лица се наблюдава значително увеличение (два пъти) спрямо съответното тримесечие на 2008 година.

Увеличение се констатира при осъдените лица за **документни престъпления** с 35.1%, при **престъпленията против реда и общественото спокойствие** с 23.0% и при **престъпленията против стопанството** с 21.3%.

В сравнение със съответното тримесечие на 2008 г. се наблюдава намаление при наказаните **престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции** с 5.9%. С 6.8% намаляват и престъпленията, завършили с осъждане за незаконно преминаване през граница, докато при осъдените лица за този вид престъпление намалението е с 6.6%. При осъдените лица, извършители на подкупи се констатира намаление с 23.1%, докато при наказаните престъпления намалението е с 13%.

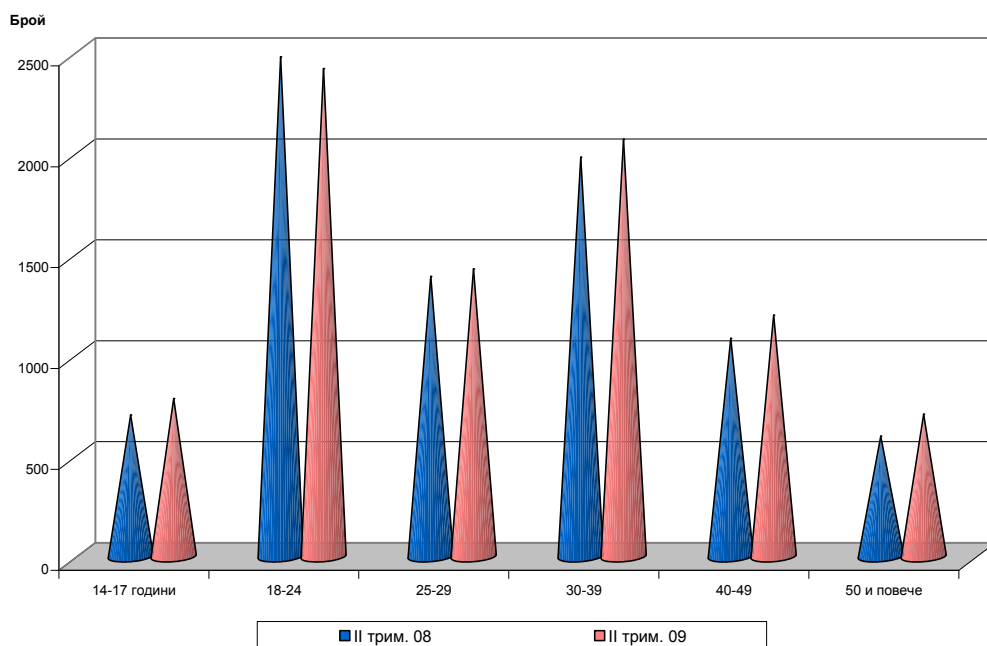

Фиг. 1 Структура на осъдените лица по глави от Наказателния кодекс през второто тримесечие на 2008 и 2009 година

⁵ В престъпленията против личността се включват следните престъпления: убийство, телесна повреда, злепоставяне, отвличане и противозаконно лишаване от свобода, принуда, издаване на чужда тайна, обида и клевета, разврат и трафик на хора.

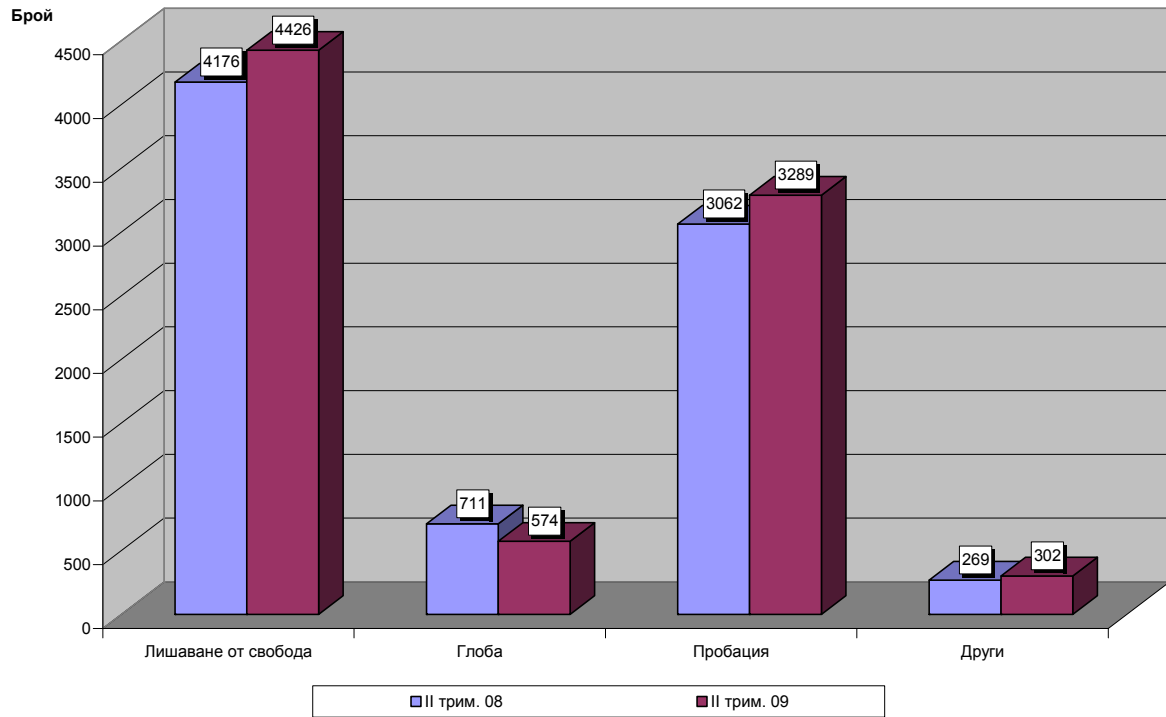
Разпределението на осъдените лица по възраст е както следва:

- Осъдените лица на възраст 18 – 24 години са 2 418 с относителен дял 28.1%;
- На второ място са тези на възраст 30 – 39 години – 2 067 лица с относителен дял 24.1%;
- Лицата на възраст над 40 години са 1 899 с относителен дял 22.1%;
- Осъдените на възраст 25 – 29 години са 1 425 с относителен дял 16.6%;
- Лицата на възраст 14 – 17 години са 782, като те съставляват 9.1% от общия брой на осъдените лица.

Фиг. 2 Осъдени лица по възраст през второто тримесечие на 2008 и 2009 година.

Лицата осъдени на лишаване от свобода, са 4 425 (51.5%), като с най-голям брой и относителен дял са осъдените до шест месеца – 2 441 лица (55.2%) и на лишаване от свобода от шест месеца до една година – 1 067 лица (24.1%). Наказанието пробация е наложено на 3 289 лица (38.3%), което е със 7.4% повече спрямо второто тримесечие на 2008 година.

Фиг. 3 Осъдени лица по наложени наказания през второто тримесечие на 2008 и 2009 година.

МЕТОДОЛОГИЧНИ БЕЛЕЖКИ

Информацията за наказаната престъпност се събира чрез статистическите формуляри „Карта за обвиняемо лице 1-СС” и „Карта за непълнолетно обвиняемо лице 1-ССА”, съвместен документ на НСИ, Министерство на вътрешните работи, Министерство на отбраната, Прокуратурата на Република България, Националната следствена служба и Окръжните следствени отдели.

Статистическите данни за наказаната престъпност са на основата на тримесечни данни, получавани от районните, окръжните и военните съдилища.

Обект на наблюдението е дейността на районните и окръжните съдилища по наказателните дела от общ, частен и административен характер. От 1998 г. е включена и информация за дейността на военните съдилища. Не е включена информация за резултатите от дейността на Върховния касационен съд.

Единици на наблюдение са престъпленията, завършили с осъждане и осъдените лица с влезли в сила присъди.

В броя на престъпленията и осъдените лица за дадена отчетна година се включват тези, на които присъдата е влязла в сила през същата година.

В броя на обвиняемите лица се включват осъдените, условно осъдените, оправданите, освободените от наказание и лицата на които делата са прекратени.

В броя на осъдените лица се включват всички осъдени лица на някакво наказание, включително и условно осъдените.

В броя на престъпленията, завършили с осъждане се включват всички престъпления, завършили с осъждане, независимо дали са извършени от едно или повече лица.

Възрастта на осъдените лица е посочена в навършени години. Непълнолетните са навършили 14 години, но не навършили 18 години.

Осъдените непълнолетни лица се включват в общия брой на осъдените лица.

Повече информация и данни за наказаната престъпност могат да бъдат намерени в интернет страницата на НСИ - <http://www.nsi.bg/SocialActivities/Crime.htm>